



Hilary jako student Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu im. Józefa Piłsudskiego w Warszawie, 1934.

*Hilary Koprowski* – sławny polski lekarz, wirusolog i immunolog, twórca doustnej szczepionki przeciw polio, której stworzenie dedykował Polsce i rodakom, a także wybitny absolwent liceum im. Mikołaja Reja w Warszawie. Przez wiele lat był również dyrektorem Instytutu im. Wistara w Filadelfii. Za swoje osiągnięcia i wieloletnią pracę został uhonorowany orderem Polonia Restituta w konsulacie Rzeczypospolitej Polskiej w Nowym Jorku. Był także członkiem Polskiej Akademii Nauk i profesorem nadzwyczajnym na uniwersytecie „Thomas Jefferson University”.

Profesor Hilary urodził się 5 grudnia 1916 r. i tym samym jest astrologicznym strzelcem. Mieszkał obok Filharmonii przy ul. Moniuszki 9, ale urodził się na ul. Wiejskiej 74a. Obecnie znajduje się tam Pałac Kultury i Nauki. Jego matka Sonia



Z matka Sonia Koprowska 1921

z Berlandów, pochodziła z Berdyczowa, miejscowości, położonej na Ukrainie i była dentystką. Natomiast ojciec, Paweł Koprowski działał w branży biznesowej w Anglii. Rodzice Hilarego wzięli ślub 28 maja 1912 r. w Warszawie. Koprowski w 1926 r. rozpoczął naukę w XI Liceum Ogólnokształcącym im. Mikołaja Reja w Warszawie. Jednocześnie uczęszczał do konserwatorium, gdzie uczył się gry na fortepianie. Natomiast na wakacje, jeździł do Celestynowa. W 1934 r. zdał maturę i podjął studia na Uniwersytecie im. Józefa Piłsudskiego w Warszawie, na wydziale lekarskim. Miejscem jego

dalszej edukacji była Świątynia Świętej Cecylii w Rzymie.

Od 1939 r. przebywał poza granicami Polski, a od 1944 r. w Stanach Zjednoczonych. W 1938r. ożenił się z Ireną Grasberg, co było ich wielką tajemnicą, skrywaną przed rodzinami i znajomymi. W 1957 r. został dyrektorem Instytutu Anatomii i Biologii im. Wistara w Filadelfii, który znacznie zmienił pod względem wyposażenia. Instytut ten przez 35 lat dykcji profesora Hilarego Koprowskiego był jednym z najbardziej cenionych ośrodków podstawowych



Tomem Nortonem przy pracy nad szczepionką przeciwko polio w Lederle Laboratories w Pearl River, Nowy Jork, 1949.

studiów biologicznych i medycznych w dziedzinie biologii komórek i pokrewnych gałęzi wiedzy na świecie. Za pośrednictwem pana Koprowskiego zostały przyznane liczne stypendia wielu uzdolnionym Polakom.

W trakcie badań nad wirusem, po wielu próbach, znalazł gospodarza, który w warunkach naturalnych nie zakaża się

i z którego wirus wychodzi osłabiony (był to szczur bawełniany). Profesor Koprowski wraz ze swymi asystentami pobierał od zakażonych szczurów wycinki mózgu i wstrzykiwał je następnemu szczurowi. Po kilkunastu takich zabiegach otrzymywano żywego, lecz osłabionego wirusa. Po raz pierwszy szczepionka Koprowskiego została podana 27 lutego 1950 r., a pierwsze masowe szczepienie miało miejsce w roku 1958 w Kongo. Dzięki wygodnej, doustnej formie podawania, w ciągu zaledwie sześciu tygodni zaszczepiono ponad 250 tysięcy dzieci i niemowląt. Jesienią 1959 r. z inicjatywy ówczesnego dyrektora PZH w Warszawie profesora Feliksa Przesmyckiego rozpoczęto masowe szczepienia w Polsce. Od 1951 r. w kraju trwała epidemia polio, początkowo rocznie chorowało 2-3 tysięcy dzieci, w 1958 r. już 6 tysięcy. Profesor Koprowski dzięki swym wpływom uzyskał od firmy farmaceutycznej Wyeth dziewięć milionów dawek, które zużytkowano w czasie ośmiu miesięcy szczepień. Efekt był natychmiastowy, liczba zachorowań zaczęła gwałtownie spadać. O ile w 1959 roku zanotowano jeszcze ponad 1000 zachorowań, o tyle w roku 1963 już tylko 30 nowych przypadków, a liczba zgonów spadła z kilkuset rocznie do dwóch. To było wielkim przełomem w medycynie w leczeniu polio.



Wakcynacja przeciwko polio w USA, 1950.

W 1957 r. zmarł jego ojciec, a 11 lat później matka. W 1951 r. urodził mu się syn Christopher. Profesor Hilary w 1966 r. został laureatem nagrody

Jurzykowskiego, a niedługo po tym zasiadł w jury fundacji. W 1998 r. został odznaczony Krzyżem Komandorskim z Gwiazdą Orderu Odrodzenia, a w 2007 r. Krzyżem Wielkim Orderu Odrodzenia. Uzyskał również doktorat *honoris causa* Uniwersytetu Marii Skłodowskiej-Curie w Lublinie. Rada Miasta Stołecznego Warszawy przyznała mu tytuł honorowego obywatela. Jako pogodny i wesoły człowiek, profesor Koprowski jest także Kawalerem Orderu uśmiechu.



Wycieczka podwodnej, Wyspy Bahama, 1986.

O profesorze Hilarym można powiedzieć, że jest człowiekiem renesansu. „Jest indywidualnością, której nie sposób nie zauważyć. Trudno go również zdefiniować. Jest lekarzem, wielkim eksperymentatorem, pianistą, pływakiem, muzykologiem i znawcą sztuki. Genialny amator? Amare – robić coś z miłością.” Tak więc wszystko, co udało mu się osiągnąć w życiu i do czego dążył, robił z miłością, a ponieważ miłość do czegoś połączona z pasją zdziałać może bardzo wiele, dlatego efekty jego pracy są



Domowej galerii obrazów, Filadelfia, 1995.

ogromne. Przez całe życie próbował jednak ciągle czegoś nowego. Dowodem na to jest nauka komponowania utworów, którą zajął się w późniejszych latach swojego życia. Przez ponad 30 lat dawał coroczne, bożonarodzeniowe koncerty w Wisterze.

Z pełną świadomością i satysfakcją można niepodważalnie stwierdzić, że Hilary Koprowski jest dumą i chlubą XI Liceum Ogólnokształcącego im. Mikołaja Reja w Warszawie, a także może służyć jako wzór dla dzisiejszej młodzieży.